

ARBEIDSRETTE

DOM

Avsagt: 3. juli 2020

Saksnr.: 11/2020

Lnr.: AR-2020-18

Dommere: Jakob Wahl
Tron Løkken Sundet
Sveinung Koslung
Anne-Lise Aukner
Per Østvold
Lill Bråten
Roger Hansen

Saken gjelder: Spørsmål om tariffstridig og ulovlig arbeidskamp

1. Næringslivets Hovedorganisasjon Advokat Joakim Augeli Karlsen

2. Schindler AS Advokat Einar Engh

mot

1. Landsorganisasjonen i Norge Advokat Håkon Angell

2. EL & IT Forbundet

3. Montørklubben i Schindler AS

DOM

- (1) Saken gjelder spørsmål om tariffstridig og ulovlig arbeidskamp. For det første er det spørsmål om arbeidstakeres nektelse av å bruke et digitalt arbeidsverktøy for registrering av oppdrag, timer mv. er i strid med fredsplikten. For det andre er det spørsmål om arbeidsgivers unnlattelse av å betale lønn for arbeidede timer som ikke har blitt registrert ved bruk av det digitale arbeidsverktøyet, er i strid med fredsplikten.
- (2) Partene er bundet av Overenskomst for Heisfaget (Heisoverenskomsten) 2018–2020 mellom Landsorganisasjonen i Norge (LO) og El & IT Forbundet på den ene side og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og Nelfo på den andre. Hovedavtalen mellom LO og NHO er del I i overenskomsten. Schindler AS (heretter Schindler eller bedriften) og montørklubben i Schindler (heretter montørklubben) er i tillegg bundet av særavtale om innføring av FieldLink og PDA av 27. september 2006, og særavtale av 14. november 2014 om FieldLink.
- (3) **Nærmere om den tariffrettslige reguleringen av FieldLink-systemet i Schindler**
- (4) FieldLink er et datasystem som benyttes av selskaper i Schindler-konsernet for blant annet å formidle arbeidsoppdrag til montører, og for å registrere oppdrag som er utført og medgått tid. Montørene kan i tillegg sjekke tilgjengelige reservedeler på lager og legge inn bestilling på reservedeler. Registrering av oppdrag og medgått tid i systemet brukes som grunnlag for lønnsberegning for de ansatte og fakturering av kunder.
- (5) FieldLink-systemet har røtter tilbake til 2000-tallet. Schindler-konsernet arbeidet da med å utvikle digitale verktøy til bruk i datterselskapene, noe som ledet frem til FieldLink-systemet. Prosessen med innføring av FieldLink i Norge begynte etter en omfattende streik i heisbransjen i 2004. I avtale av 1. april 2005 mellom Schindler og montørklubben presiseres det at formålet med FieldLink var «å forenkle administrative funksjoner og sørge for at bedriften fremtrer profesjonelt i markedet». Det fremgår også at montørklubben så «positivt på elektroniske timesedler og annet PC-basert verktøy».
- (6) FieldLink er en programvare for elektronisk formidling av oppdrag og registrering av informasjon om arbeidet. Den første FieldLink-løsningen var utviklet for bruk gjennom en Personal Digital Assistant (PDA), det vil si et håndholdt dataverktøy. Særavtale om bruk av PDA som arbeidsverktøy ble inngått 27. september 2006 mellom bedriften og montørklubben. Avtalen hadde slik ordlyd:

«Formålet med innføring av Fieldlink og PDA er å lette arbeidet for montørene og effektivisere det administrative arbeidet i bedriften, bl.a. faktureringsystemet og timeseddelsskriving.

1. Prøveordning

Skriving av «Fra – til»-tid («klokking») i forbindelse med innføring av PDA er en prøveordning. Prøveperioden er 1 år – fra 01.05.2007. Hvis klubb og/eller bedrift ved prøveperiodens utløp, oppsummerer systemet som negativt, skal det i fellesskap jobbes for nødvendige endringer.

2. Sann tid

Tidsangivelsen «Fra og til» er ikke nødvendigvis sann tid, den tid som montøren fysisk har utført oppdraget. «Fra og til»-skrivning er en metode for å beregne antall timer.

3. Uspesifisert reisetid

Det skal være mulig å føre «Fra og til»-tid uten å skille reisetid fra tida for fysisk arbeid.

4. Ingen tidsmåling av hver enkelt

Tidsforbruket skal ikke benyttes som måling av den enkeltes «presentasjon».

5. Bedriftens planlagte tidsforbruk

Bedriftens planlagte tidsforbruk for de forskjellige typer arbeider og evt. gjennomsnitt pr. besøk for vedlikeholdsarbeider skal ikke framkomme på PDAen.

6. Kvittering til kunde

Hvis det utarbeides kvitteringsseddel til kunde, skal denne ikke inneholde tidsangivelse. Det skal heller ikke framkomme på faktura.

7. Redigering av timeseddelen

Systemet skal fungere slik at det skal være mulig å skrive og/eller redigere tidsangivelsene for de enkelte oppdrag ved endt arbeidsdag/uke.

8. Elektronisk kjøreseddel og andre lønnsposter

Schindlers «timeseddel» dekker ikke alle lønnsposter og ikke godtgjørelse for bruk av privatbil. Det utarbeides en elektronisk «timeseddel» for slike poster.

9. Timeseddel i papirutgave

Det er en målsetning at alle går over til å benytte elektroniske timesedler. Men det skal være mulig for de som ønsker det fortsatt å anvende papirutgave.

10. Lagring av timesedler

Systemet med elektroniske timesedler skal ha en lagringsmåte som gjør det mulighet for hver enkelt å kunne gå tilbake, gjennom en PDAen, til sine tidligere skrevne sedler.

11. Sikring av lønnsutbetaling

Bedriften skal utarbeide et system hvor lønn og andre godtgjørelser utarbeides i sin helhet hvis systemet med Fieldlink skal svikte.

12. Felles kontakt

Den uformelle kontakten mellom montørene har en positiv funksjon for planlegging og utveksling av erfaringer. Innføring av elektroniske timesedler og verktøy skal ikke endre dette uformelle «møterommet».

13. Endring i bruken av PDAen

Eventuelle utvidelser eller endring i bruken av PDAen, som for eksempel benyttelse av strekkoder, skal ikke finne sted uten etter avtale med klubben.»

- (7) Field-Link-systemet ble deretter videreutviklet for bruk på nettbrett eller smarttelefon som arbeidsverktøy. Bedriften og montørklubben ble 14. november 2014 enige om etablere et partssammensatt utvalg som skulle følge utviklingen og eventuelt fremme forslag til forbedringer i bruken av FieldLink. Særavtalen hadde i punkt 1 slike bestemmelser om bruk av FieldLink:

«1. FieldLink

Bedrift og klubb har en felles oppfatning om at mulighetene for redigering i Field Link er begrenset. Dette er gitt av selve systemet fra konsernet.

Bedriften vil arbeide for at systemet endres, fra registrering av tidsangivelse til timeregistrering. Det er enighet om at det er viktig med et godt støtteapparat sentralt, slik at man kan få rask og god hjelp i bruk av systemet.

Det er enighet om at det benyttes 2 enheter- mobil tlf (p.t smarttlf) og nettbrett. Nettbrettet er låst til Field Link og andre funksjoner som blir initiert gjennom bedriften. Det er også adgang til å bruke internett på nettbrettet. Det forutsettes at bruker har signert på og følger bedriftens IT-regler for benyttelse av nettbrett.

Bedriften lager systemer slik at alle lønnsarter skal kunne behandles elektronisk.

Fremdriften for innføring av FieldLink er at de som har hovedtyngden av sitt arbeid innenfor service /Rep prioriteres.

Det er en felles intensjon i at Field Link også i fremtiden ivaretar tilsvarende funksjoner for nyanlegg og modernisering. Bedriften vil følge opp overfor konsernet i dette. Dersom tiden for NI/MOD funksjoner er u hensiktsmessig lang (1.9.2015), vil bedriften lage midlertidige løsninger som dekker hovedtyngden av behovene.

Dersom et u hensiktsmessig antall ikke tar i bruk, eller slutter å bruke FieldLink, vil dette kunne innebære at nettbrett løsningen avvikes.

Det opprettes et utvalg for å følge utviklingen og evt. fremme forslag til forbedringer i bruken.

Avtalens innhold legges frem for medlemmene i klubben i forbindelse med lokal Implementering.»

- (8) FieldLink-utvalget består av FieldLink-ansvarlig i Schindler og to superbrukere fra montørene, herunder datatillitsvalgt i montørklubben Håkon Bauge. Utvalget skal i henhold til avtalen av 2014 vurdere behov for endringer i programvare («bugfixes») og utprøving av nye eller forenklete funksjoner. Endringer kan komme etter initiativ fra teknisk avdeling i konsernet, eller ved at montørene sender feilmeldinger som FieldLink-ansvarlig i Schindler kan følge opp overfor teknisk avdeling. Løsninger finnes da i utgangspunktet i en dialog mellom Schindler og konsernet, men med testing av mulige løsninger internt i Schindler før de iverksettes i FieldLink.
- (9) NHO/Schindler har lagt frem en oversikt over 35 endringer/oppgraderinger som er gjennomført i perioden 2015–2020 uten skriftlig avtale med montørklubben. Partene er uenige om betydningen av denne praksisen.

(10) **Bakgrunnen for tvisten**

(11) Montørene har over tid meldt om at menyen i FieldLink låste seg når de registrerte oppdrag som ble gjennomført som kombinerte besøk. Kombinerte besøk er tilfeller hvor et serviceoppdrag kombineres med periodiske inspeksjonsoppdrag.

(12) Endringen som ble gjennomført i mai 2020 har tilknytning til tidligere diskusjoner mellom partene om den såkalte Option 3-endringen. Denne endringen ble først drøftet høsten 2018. I e-post 6. desember 2018 fra klubbleder Alexander Jordnes til administrerende direktør i Schindler Harald Torsøe, fremholdes det at klubben ikke ville forholde seg til de varslede endringene i systemet før det hadde vært et samarbeid mellom klubben og bedriften.

Avslutningsvis uttales det:

«De kontroversielle endringene kan ikke iverksettes uten en involvering og påvirkning fra klubben.»

(13) Som vedlegg fulgte en e-post fra Jordnes 21. november 2018 hvor det redegjøres for klubbens generelle syn på de aktuelle endringene. I denne e-posten heter det:

«Servicehverdagen for en montør har endret seg betraktelig de siste årene. Dette har klubben i stor grad vært delaktig og positive til, etterhvert som en finner smartere måter å jobbe på. Men, det betyr ikke at alle endringer som kommer er like «smarte». Faglige vurderinger, egne vurderinger, frihet til å påvirke sin hverdag, er alle faktorer som står høyt for en heismontør og fagarbeider, som dere sikkert vet. Med den teknologiske utviklingen, kunstig intelligens (AI) på heisstyringer og ordre rett på IPad, vil det være et press på den enkeltes montørs egne faglige vurderinger og frihet. Om noen år frem i tid vil algoritmer (en datamaskins beslutning) i stor grad styre hverdagen til montørene, «inne» stillinger vil bli overflødige. Dette er betraktninger vi kan gjøre oss, og som vi mener vi ser konturene av i dag. Heismontørenes Fagforening og Reberklubben er kjent for å være positive til teknologiske fremskritt og smartere måter å jobbe på - noe vi fortsatt er. Men det grunnleggende må være på plass. Kortsiktige lønnsomme endringer for bedriften, er ikke nødvendigvis en bærekraftig endring. Klubben vil være en «vakhund» med sin plikt i å si i fra når noe går på bekostning av montører og kunder.

Under er det listet opp 3 punkter som klubben ikke har blitt involvert i tilfredsstillende grad i, men som bedriften har implementert ut til montørene. Jeg oppfordrer bedriften til å ta dette på alvor og imøtekomme klubben på det som er skrevet under.»

(14) Blant sakene var en varslet endring i FieldLink-systemet, omtalt som Option 3. Om denne saken heter det:

«Endring i fieldlink software

Slik vi har oppfattet oppdateringen til Option 3 i Fieldlink vil montørene miste muligheten til å velge vekk utførelse av inspeksjonsbesøk ved callback - også på vakt. Altså innføres det en plikt/tvang til å utføre slikt arbeid. Videre har vi oppfattet Option 3 slik at timeantallet som skrives skal være samlet for både service og reparasjon, altså at det ikke skal fremkomme timeantallet for hver av disse arbeidskategoriene. En viktig del av montørenes relasjon til kundene er å vite hva kundene kan forvente av timeantall og deler på faktura. Dette er endringer som forsøkes innført uten at klubben har vært involvert. Klubben oppfatter endringene som brudd på avtalen om FieldLink (pkt. 19-13) og aksepterer ikke endringene.

Vi krever at det snarlig avholdes møte mellom partene for å behandle saken. Vi forventer at bedriften, på møtet, legger frem forslag til løsning som tilfredsstillter klubbens krav.»

- (15) Endringene ble deretter behandlet i møte mellom bedriften og klubben 14. februar 2019. I referatet fra møtet heter det:

«Ca halvparten av foreslåtte komb besøk blir utført. Det er store forskjeller fra montør til montør. Du får forslag om komb besøk om det ligger et kontrollbesøk +/-4 uker. Ved et kombinertbesøk blir 15% lagt til servicen. Når du er på vaktjobb og ikke har tid å ta et komb.besøk skriver du at jobben ikke er ferdig.

Montøren får lønn selv om jobben ikke er lukket.

**45000 besøk ila et år. Ca 3000 kombi besøk ila et år - ca 1500 av disse blir utført i dag
Bedriften bekrefter at tidsforbruket på service ikke skal påvirkes av standardfordelingen (15 %) på kombinertbesøk mellom service og rep.**

Dette tema behandles igjen på neste møte.»

- (16) Deretter skjedde det ikke noe før klubben våren 2020 i forbindelse med utprøving av en feilretting («bugfix»), mente endringen var en implementering av Option 3. Feilrettingen endret enkelte menyvalg for å unngå at programvaren skulle låse seg. For å reparere feilen ble programvaren justert slik at kombinerte besøk automatisk ble lagt inn i arbeidslisten. I forhold til tidligere versjon av programvaren, måtte montøren heretter avvise slike oppdrag, i stedet for å velge å legge slike oppdrag inn i arbeidslisten. Datatillitsvalgt Bauge mente dette burde følges opp av bedriften og montørklubben før implementering.
- (17) Tillitsvalgt Jordnes og servicedirektør Gunnar Jesnes diskuterte 30. april 2020 den videre behandlingen av justeringen av menyen i FieldLink. Partene er uenige om hva som ble avtalt i denne samtalen. Jesnes har forklart at man ble enige om at det skulle settes av et par uker til å drøfte løsningen før den ble gjennomført. Jordnes har forklart at Jesnes var enig i at FieldLink-utvalget skulle se på løsningen, før man tok stilling til en avtale om å gjennomføre løsningen. Endringene er beskrevet slik i e-post 13. mai 2020 fra FieldLink-ansvarlig i Schindler Merete Endresen:

«Forslaget fra supporten i konsernet går ut på å automatisere kombineringsen av besøk som er kvalifisert for det i Fieldlink.

Det innebærer følgende endring i Fieldlink (dette er tidligere sendt i egen mail til Fieldlink utvalget):

**Dersom besøket er kvalifisert for å kunne kombineres, vil det nå automatisk bli lagt på når REP eller callback registreres i Fieldlink.
Dette gjør at vi hopper over den menyen som gjør at Fieldlink krasjer, og dermed unngår vi problemet.**

Det er kun kontrollbesøk som systemet foreslår som kombinert besøk.

...

Oversikt over endringene:

Konklusjon etter testing er at teknisk fungerer dette bra, men Fieldlink utvalget hadde følgende bekymringer:

- Automatisk fordeling av tidsbruk mellom rep/cbk og mnt besøk
 - o Parameter satt av konsernet setter av 10% av totalt brukt tid til mnt besøk
 - o Jeg har sjekket med konsernet, og det er mulig å endre denne
- Bekymring for at mnt besøk blir tatt for tett etter forrige besøk
 - o Her har jeg fått endret parameter, slik at et besøk ikke er kvalifisert for å kombineres automatisk før det er gått halvparten av tiden mellom 2 planlagte besøk
- Forsvinner servicebesøket fra jobblisten til montøren som har det aktuelle anlegget på ruten sin når det blir kombinert?
 - o Ja, det forsvinner fra jobblisten når den kombinerte jobben er registrert i Fieldlink av den som utførte denne
- Automatisk kombinerings av besøk på cbk jobber utenfor normal arbeidstid
 - o Mnt besøk som er kvalifisert for det, blir kombinert uavhengig av tidspunkt på døgnet
 - o Jeg har sett litt på tallene noen tilfeldige uker (før Korona), og det viser seg at sjansen for at man får en automatisk kombinert cbk utenfor arbeidstid (inkl. lørdag og søndag) er under 1%.»

- (18) Spørsmålet om en oppdatering for å fjerne feilen, skulle behandles i FieldLink-utvalget i april/mai 2020. Endresen innkalte den 11. mai 2020 til møte i utvalget. Innkalling ble også sendt til klubbleder. I e-posten uttales det at forslaget til forenkling var «problemene vi har hatt med at FieldLink krasjer ved registrering av kombinerte besøk». Deretter uttales det:

«Dette har nå blitt grundig testet, og jeg har sjekket alle spørsmålene vi har diskutert i FieldLink-utvalget med konsernet. Ønsker derfor å ha en gjennomgang på hva som er teknisk mulig for å løse problemet.»

- (19) På grunn av ulike forhold møtte verken tillitsvalgt Jordnes eller superbrukerne. E-posten av 13. mai 2020 som er omtalt i avsnitt 17 foran, ble sendt til utvalgsmedlemmene og tillitsvalgt. Endresen redegjorde for «det vi skulle gått gjennom på møtet».
- (20) Montørklubben så på oppdateringen som en gjennomføring av den såkalte Option 3. I e-post 15. mai 2020 fra Jordnes til Jesnes, heter det:

«Jeg fraråder på det sterkeste å rulle ut option 3 på mandag.

At FieldLinkutvalget ble heftet fra å stille er på ingen måte en aksept for bedriften å rulle ut dette. Om dette er slik bedriften har tenkt til å opptre når klubb er heftet fra å stille, sender dette et ekstremt dårlig signal til de ansatte.

Etter samtalen jeg hadde med Gunnar, ble det ikke gitt uttrykk for at dette samarbeidsretningen bedriften har tenkt til å velge.

Uansett løsning aksepterer ikke klubben at det ikke er frivillig å utføre kombinerte besøk og vi aksepterer ikke at timeangivelsen er fast uten mulighet til å endre.

Klubben tar for gitt at dette ikke blir rullet nå.»

- (21) Jordnes sendte 18. mai 2020 e-post til administrerende direktør Torsøe, hvor det vises til at bedriften «velger å bryte avtaleverket». I e-posten heter det:

«I forrige uke skulle vi ha et møte om det tekniske med IT, der var klubben heftet fra å stille, med det valgte Jessnes å rulle ut Option 3. Dette er en meget arrogant opptreden ovenfor de ansatte som daglig benytter denne løsningen, ikke minst er det brudd på avtaleverket.

...

Jessnes er også opplyst om ved flere anledninger hvor viktig det er at endringer vedrørende PDA/lpad blir tatt opp og avtalt med klubb FØR det rulles ut.

Vi aksepterer ikke brudd på avtaleverket.

Vi aksepterer ikke fremgangsmåten bedriften nok en gang velger når det er nye endringer som kommer inn.

Klubben krever:

Avtaleverket følges

FieldLink reverseres til den versjonen det var før Option 3 ble faset inn

Den nye ledelsen innretter seg etter samarbeidskulturen som er innarbeidet over mange tiår

Klubben forventer innfrielse av våre krav og svar innen i tirsdag kl 13:00.»

- (22) Jesnes sendte 19. mai 2020 en lengre redegjørelse til Jordnes om endringene. I mailen uttales det:

«Bakgrunnen for oppdateringen er utallige feilmeldinger til support angående problemer med å registrere kombinerte besøk i Field Link. Oppdateringen går ut på å automatisere kombineringsen av besøk som er kvalifisert for det i Field Link. Dersom besøket er kvalifisert for å kunne kombineres, vil det nå automatisk bli lagt på når REP eller callback registreres i Field Link. Dette gjør at vi hopper over den menyen som gjør at Field Link i den seneste tid har krasjet, og dermed unngår vi problemet vi har hatt den seneste tiden. Og med det sikrer vi montørens evne til å registrere allerede utført arbeid, samt unngår at et av montørens viktigste arbeidsredskap; ipad'en, settes ut av spill.

Vår avdeling for Field Link -support, ved Merete Endresen, har jobbet i tett dialog med klubbens utvalgte representanter i det som kalles Field Link -utvalget. Dette for å sikre at representative montører får selv sjekket og verifisert at oppdateringen fungerer før den implementeres i felt. Samt at bedriften får muligheten til å både få tilbakemelding fra montørene og på best mulig måte tatt hensyn til slike innspill i forkant av en slik oppdatering.

Etter innspill fra Field Link -utvalget har bedriften gjennomført følgende tilpasninger før implementering; at det er kun kontrollbesøk som systemet foreslår som kombinert besøk og at besøkene ikke kommer for tett på hverandre. Vi har også undersøkt frekvensen av vanskelige kombinasjoner, for eksempel på sen kveldstid, og det viser seg at sjansen for at man får en automatisk kombinert callback utenfor arbeidstid (inkl. lørdag og søndag) er under 1%. Slike hendelser klarer man dermed å håndtere lokalt eller med støtte fra supportavdelingen dersom disse skulle bli et problem.

Oppdateringen har blitt testet med montørene og bekreftet at fungerer rent teknisk før implementering. Oppdateringen er justert for å ta hensyn til klubbens utvalgte representanters innspill til forbedring og/eller tilpasning.»

- (23) Jordnes mente tilbakemeldingen ikke besvarte spørsmålene montørklubben hadde tatt opp. I ny e-post til Torsøe 20. mai 2020 uttales det:

«Uansett formål med Option 3 og prosessen er det ingen avtale med klubb om implementeringen. I tillegg var det en utvilsom felles forståelse mellom Jessnes og meg om at det ikke blir implementert før det foreligger en avtale med klubb. Jessnes viser ingen vilje til samarbeid eller dialog. Vi montørene finner oss ikke i denne måten å behandle saker på. Dette føyer seg inn i rekken på hvordan den nye ledelsen på El håndterer saker som påvirker de ansatte.

Derfor krever en samlet klubb:

- **En skriftlig beklagelse, og lovnad om en ny og bedre samarbeidsretning fra Gunnar Jessnes**
- **Option 3 reverseres**
- **Alle endringer på FieldLink skal avtales med klubb**
- **Avtaleverket følges**

Montørenes tillit til bedriften og deres håndtering av Ipad og FieldLink lider under en slik opptreden og håndtering fra bedriften.

Montørene vil ikke kunne ha tillit til å skrive timer på FieldLink om dette er bedriftens måte å håndtere elektroniske hjelpemidler på.»

- (24) Montørene har fra 25. mai 2020 unnlatt å bruke FieldLink. Det ble ikke kvittert for utført arbeid, og det registreres ikke opplysninger som er nødvendige for fakturering og lønnskjøring. Dette innebar at systemet ikke har noen registreringer av hvilke oppdrag som er utført eller kunne utføres. Det er i tillegg ikke oppdaterte opplysninger i systemet om medgått tid som grunnlag for fakturering og for beregning av lønn.
- (25) I e-post 5. juni 2020 om lønnskjøring 18. juni 2020 til «alle montører som registrerer timer på FieldLink», varslet bedriften at ansatte som ikke hadde registrert timer i FieldLink-systemet, ikke ville få utbetalt lønn:

«Til alle montører som registrerer timer på FieldLink

Takk til alle dere som har registrert timer denne uken. Frist for å registrere timer for utlønning torsdag 18. juni (uke 22 og 23) er satt til onsdag 10. juni. Da skal timene først kontrolleres av din lokale leder og deretter gjenstår alt etterarbeid på lønningskontoret.

Timer på montasje, servicebesøk og rep som ikke er registrert elektronisk kan dessverre ikke bli lønnet ut før disse ligger i systemet.

Forutsetning for utlønning er at det registreres timer i bedriftens etablerte system. Bedriften har ingen lønnsplikt når dette ikke følges.

Spillereglene i arbeidslivet i Norge er slik at dersom arbeidstaker og arbeidsgiver ikke kommer til enighet om en sak skrives en uenighetsprotokoll som sendes til organisasjonene som bistår i saken. Dette er vanlig kutyme og er godt beskrevet i avtaleverket.»

- (26) Unnlatelsen av å registrere opplysninger i systemet skapte problemer med lønnskjøringen i juni. Klubbleder Jordnes tok opp spørsmålet om utbetaling av lønn i e-post 9. juni til Torsøe:

«Jmfør bedriftens e-poster og trusler til bedriftens ansatte om at de ikke vil få utbetalt lønn til lønningsdag, torsdag 18. juni - Krever vi at du avkrefter dette og bekrefter at lønn blir utbetalt!

Til informasjon holder klubben i hovedsak Gunnar Jessnes ansvarlig for avtalebruddet og eventuell uteblitt lønnsutbetaling. Vi ansatte forventer at du som direktør tar ditt ansvar, kommer på banen og rydder opp.»

- (27) Torsøe svarte til dette at bedriften ønsket gode løsninger gjennom tillitsvalgte, og at de ansatte hadde blitt informert om hvordan man kunne registrere at man ikke kunne gjennomføre et kombinasjonsbesøk. Om den kommende lønnsutbetalingen uttales det:

«Timer brukt i lønnet arbeid blir selvsagt å betale – så sant dette er registrert elektronisk, gjennom bedriftens etablerte system.

Bedriften har ingen lønnsplikt når dette ikke følges.

Spillereglene i arbeidslivet i Norge er slik at dersom arbeidstaker og arbeidsgiver ikke kommer til enighet om en sak skrives en uenighetsprotokoll som sendes til organisasjonene som bistår i saken. Dette er vanlig kutyme og er godt beskrevet i avtaleverket.

Oppdatering av Field Link har etter vår mening ingen dramatisk påvirkning til det daglige arbeidet, men det er en måte å forenkle en prosess og rette opp en teknisk svakhet med verktøyet.

Oppdatering, med bakgrunn og innhold, er besvart i flere sammenhenger. Den er også fremlagt og verifisert av klubbens egne representanter – nettopp for å sikre godt samarbeid.

Bedriftens representanter må sammen med tillitsvalgte finne gode samarbeidsformer. Vi ser potensiale til å forbedre dette. Dette krever noe av alle involverte. Meg selv inkludert.»

- (28) Bedriften sendte 12. juni 2020 mail med emnet «Registrering av timer elektronisk» til montører som ikke hadde registrert timer elektronisk i uke 22 og 23. I denne e-posten gjentar bedriften at unnlatelse av å føre timer elektronisk, ville føre til at det ikke ville bli betalt lønn:

«Forutsetningen for å utbetale lønn til ansatte og fakturere jobber til kunder er at det registreres timer i bedriftens etablerte system FieldLink.

Bedriften har ingen lønnsplikt eller praktisk mulighet til å utbetale lønn når dette ikke følges. Det innebærer at det ikke utbetales lønn eller forskudd den 18. juni.

Arbeidsgivere pålegger deg som arbeidstaker å registrere timer i systemet, for å kunne utbetale lønn og deretter fakturere utført arbeid til kunden.

Timer som skal lønnes 18. juni må derfor registreres nå, for at det skal være mulig å gjennomføre kontroll og etterarbeid.»

- (29) Oppfordringen om å registrere timene i FieldLink ble også gjentatt 18. juni 2020 i e-post fra HR Manager i Schindler Harald Johnsen til klubbleder Jordnes:

«Schindler AS har som arbeidsgiver pålagt de ansatte montørene å fortsette bruken av FieldLink også etter programvareoppdateringen. Det er en tvist mellom montørklubben og arbeidsgiver om fortsatt bruk krever samtykke fra klubbens side. I den forbindelse har vi oversendt utkast til tvisteprotokoll som ikke en gang er besvart av klubben.

Uavhengig av den tariffrettslige tvisten, har de ansatte resignasjonsplikt som innebærer at de må følge pålegget, mens tvisten får sin løsning etter de tvisteløsningsmekanismer som Hovedavtalen foreskriver.

På tross av det uttrykkelige pålegget som sist ble sendt til hver enkelt montør den 12. juni er det kun et fåtall som har etterkommet arbeidsgivers instruks om å bruke FieldLink. Dette innebærer ordrenekt, og omfanget illustrerer tydelig at dette er en ulovlig aksjon iverksatt av montørklubben. I tillegg har det fra og med i dag blitt gjennomført en arbeidsnedleggelse som også innebærer ulovlig arbeidskamp.

Vi gjør oppmerksom på at disse ulovlige aksjonene vil innebære at montørklubben blir erstatningsansvarlig for tapet bedriften lider. Schindler AS vil også vurdere arbeidsforholdet til både tillitsvalgte og enkelte montører som følge av dette.»

- (30) For ukene 22 og 23 hadde bedriften beregningsgrunnlag i FieldLink for nærmere 60 av 260 montører. For ukene 24 og 25 hadde bedriften bare beregningsgrunnlag i FieldLink for nærmere 15 av 260 montører.
- (31) Den manglende utbetalingen av lønn for ansatte som leverte timelister på papir førte til en arbeidsnedleggelse 17., 18., 19. og 22. juni 2020. Rettmessigheten av denne aksjonen er ikke tema i denne saken.
- (32) **Tvisteforhandlingene**
- (33) Det ble 11. juni 2020 avholdt møte mellom bedriften og montørklubben. Det foreligger ikke signert protokoll fra dette møtet. Bedriften utarbeidet følgende utkast til protokoll:

«Sak: Brudd på fredsplikt ifbm oppdatering av iPad
Ipaden og det elektroniske verktøyet Field Link benyttes til overlevering av oppdrag og oppdragsinformasjon til hver enkelt montør. Verktøyet knytter bedriftens oppdrag, og dermed inntektsstrøm, med montørens oppdragsbekreftelse, oppdragsutførelse og timeregistrering til hvert oppdrag. Bedriftens evne til å fakturere kunden for utført oppdrag og bedriftens system for registrering av montørens utførte arbeidstimer (bedriftens lønssystem) henger her sammen.

Uenighet om den seneste oppdateringen av det elektroniske arbeidsverktøyet Field Link har medført at utlønning og fakturering har stoppet opp. Montørene rapporterer ikke sine timer elektronisk grunnet uenigheten.

Bedriftens ståsted

Softwareoppdatering av bedriftens elektroniske verktøy FieldLink skjer jevnlig. Dette sikrer driftsstabilitet og at prosedyrer for registrering av arbeid er i samsvar med bedriftens rutiner. Bedriften anser at montørklubbens (og montørenes) nekt for å benytte Field Link til sin timeregistrering er en ulovlighet. Dette er i strid med Hovedavtalens bestemmelser om fredsplikt §2-2. Forsøket fra montørene om å hevde benyttelse av manuelle sedler for å allikevel få lønn er ikke hjemlet i noen avtale ei heller praktisk gjennomførbart.

Montørklubbens ståsted

.....»

- (34) I montørklubbens tilbakemelding samme dag heter det:

- «1. Bedriften er enig i at Option 3 reverseres til slik det var før implementeringen.
2. Dersom dette viser seg å være beviselig teknisk umulig, skal det teknisk endres i Option 3 slik at virkemåten er lik den gamle versjonen. Undersøkelsene rundt mulighetene til reversering og tekniske endringer skal gjøre i samråd med klubben.
3. Samtlige endringer skal verifiseres minner om pkt fieldlink-avtale
4. Hver ansatt skal etterregistrere timer på FieldLink og skrive medgått tid på kode 1920 (andre produktive timer).
5. Bedriften ved Gunnar Jesnes beklager at avtaler er brutt og at dette medfører spørsmål om tillit framover.»

- (35) Møte mellom Nelfo og Heismontørenes Landsforening og El & IT Forbundet ble avholdt 19. juni 2020. Fra dette møtet ble det skrevet slik protokoll:

«Saksbeskrivelse:

Viser til drøftingsprotokoll av 11/12. juni 2020 - oversendt EL og IT Forbundet 15. juni. 2020

Nelfo/HLF sitt syn:

Uenighet om den seneste oppdateringen av det elektroniske arbeidsverktøyet Field Link i Schindler AS har medført at utlønning og fakturering har stoppet opp. Montørene rapporterer ikke sine timer elektronisk, grunnet uenigheten. Dette er meldt til El og IT den 9.6. som en ulovlig aksjon. Montører har i tillegg gjennomført arbeidsnedleggelse den 17.6 fra kl.13, hele den 18.6 og 19.6 i Schindler med bakgrunn i det samme. Nelfo/HLF mener disse aksjonene er ulovlige iht. Hovedavtalens bestemmelser § 2.2 om fredsplikt og bruk av det elektroniske rapporteringsverktøyet og arbeid må gjenopptas umiddelbart.

EL & IT Forbundet sitt syn:

EL og IT Forbundet gjennomførte forhandlingsmøte med Nelfo/HLF på grunnlag av drøftingsprotokoll 11/12 juni hvor det fremkommer uenighet om en endring i bedriftens timeregistreringssystem som medførte at timelister ble levert manuelt.

EL og IT Forbundet viser til protokoll fra 27.09.2006 mellom de lokale parter som i punkt 13 viser at eventuelle utvidelser eller endringer i systemet skal avtales med klubben.

EL og IT Forbundet er ikke enig i at den påfølgende handling ved å levere timer manuelt er et brudd på fredsplikten etter Hovedavtalen § 2.2.»

- (36) Det har i denne perioden også vært kontakt mellom de lokale partene. Gunnar Jesnes har forklart at dette dels hadde sin bakgrunn i signaler fra Nelfo om at protokollen fra det første møtet tydet på at tvistebehandlingen ikke hadde vært helt dekkende. Bedriften innkalte klubbleder til forhandlingsmøte 22. juni 2020. I e-post 22. juni 2020 fra administrerende direktør Torsøe uttales det at bedriften ønsket å «gjennomgå situasjonen, hva som har ført til denne, og få en protokoll om dette». Bedriften ønsket også å se på «løsninger for å sikre at montørene får utbetalt lønn og arbeidet tas opp igjen». Bedriften sendte samtidig over følgende utkast til protokoll:

«Schindler AS har gjennomført en oppdatering av programvaren FieldLink på PDAene til den enkelte montør. Bedriften har pålagt den enkelte montør å fortsette å registrere timer via FieldLink også etter oppdateringen. Etter bedriftens syn er ikke dette en «utvidelse eller endring i bruken av PDAen» som krever samtykke etter den lokale avtalen punkt 19, underpunkt 13. Oppdateringen er fremlagt FieldLink utvalget ihht avtale av punkt 19, tillegg av 20.11.2014.

Uavhengig av om montørklubben er uenig i bedriftens forståelse av tariffbestemmelsen har montørene en kollektiv resignasjonsplikt som innebærer at de må etterkomme bedriftens pålegg mens tvisten behandles etter Hovedavtalens tvisteløsningssystem. Den kollektive nektelsen av å fortsette å registrere timer i FieldLink er en ulovlig aksjon.

Videre mener bedriften at den kollektive arbeidsnedleggelsen som ble iverksatt 18. juni 2020 er en ulovlig aksjon og et brudd på fredsplikten.

Bedriften har separat fremmet et forslag til løsning av tvisten.»

- (37) Bedriftens initiativ førte ikke til en løsning. Det har i tillegg vært en del uformell kontakt mellom partene, uten at bedriften og montørklubben har kommet til enighet.
- (38) Forhandlingsmøte mellom NHO og LO ble avholdt 25. juni 2020. Protokollen fra møtet lyder:

«Møtet fant sted på anmodning fra NHO ved en e-post til Knut Boddning fra Rolf Negård 24. juni. Det foreligger en uenighetsprotokoll datert 19. juni mellom Nelfo og EL&IT. Møtet ble avholdt på Teams fra kl 15 til ca kl 1630. Partene hadde deretter egne møter, og det var på ettermiddagen videre kontakt mellom Boddning og Negård før en ved 18-tiden konstaterte at en ikke kom videre i saken. Utkast til denne protokollen ble sendt LO kl 23.10 den 25. juni.

I forbindelse med oppdatering/endring av rapporteringsverktøyet FieldLink, som er et arbeidsverktøy basert på en PDA hvor tildeling av arbeidsoppgaver, utkwittering av utført arbeid, timelister mv rapporteres, har det oppstått uenighet om hvorvidt en oppdatering av applikasjonen er forhandlet med klubben i henhold til lokal avtale.

Klubben hevder at den siste endringen i applikasjonen er av en slik karakter at den skulle vært drøftet med de tillitsvalgte i henhold til den lokale avtalen. Bedriften mener dette er gjort gjennom utsjekk av endringen i et brukerutvalg i henhold til den lokale avtalen.

NHOs oppfatning av situasjonen

Med utgangspunkt i denne uenigheten har ca 250 montører på oppfordring fra klubben nektet å rapportere via Field Link. Dette medfører at bedriften ikke får styrt oppdragsmengden ut til den enkelte montør og den enkelte montør rapporterer ikke utsjekk av jobber og forbruk av materiell og timer. Situasjonen er derved at produksjonen stopper opp, bedriften får ikke fakturert kundene og heller ikke registrert timer for utlønning til den enkelte montør.

Det er NHOs klare oppfatning at saken er en rettstvist om forståelsen av den lokale avtalen. Etter vår mening har den enkelte arbeidstaker resignasjonsplikt ved en slik uenig. De har ikke på bakgrunn av denne tvisten adgang til å nekte å bruke Field Link, som har vært benyttet i bedriften i mer enn 10 år.

Det forhold at klubben oppfordrer alle til å bryte denne resignasjonsplikten, er å anse som brudd på fredsplikten og derved en tariffstridig og ulovlig aksjon.

NHO har kort tid i etterkant av møtet meddelt LO at vi forventer at LO straks sørger for at aksjonen avblåses. NHO varslet LO videre om saken vil, om aksjonen ikke avblåses umiddelbart og LO erkjenner at aksjonen er ulovlig, bli bragt inn for Arbeidsretten som en hastesak. Det tas forbehold om at det vil bli krevet erstatning.

LOs oppfatning av situasjonen

Den aktuelle endring av rapporteringsverktøyet er ikke drøftet eller avtalt med Klubben i tråd med punkt 13 i lokal avtale av 27.09.06. Klubben har ikke delegert sin rolle til brukerutvalget. Derimot fremgår det av protokoll av 07.11.14 at det ved endringer skal "Avtalens innhold legges frem for medlemmene i Klubben i forbindelse med lokal implementering".

Bedriften har ikke vært i god tro med hensyn til tariffmessigheten av gjennomføringen av endringen. Det foreligger dermed en interesstvist og ingen rettstvist. Bedriftens gjennomføring av endringen er da i strid med fredsplikten og det foreligger heller ingen resignasjonsplikt.

Ulovlige handlinger skal likevel ikke forekomme, og LO vil be om og pålegge at eventuelle ulovlige aksjoner fra arbeidstakernes side straks opphører.

Bedriftens tilbakeholdelse av lønn er også «annen arbeidskamp» og i strid med arbeidstvistloven § 8 og Hovedavtalen § 2-2. Bedriften plikter å bringe aksjonen til opphør umiddelbart.

NHO må også med alle tilgjengelige midler sørge for at bedriftens brudd på avtale og fredsplikt straks opphører.»

- (39) NHO tok ut stevning for Arbeidsretten 26. juni 2020, og LO innga tilsvaer 30. juni 2020. I tilsvaret ble det nedlagt paastand rettet mot Schindler, som dermed har partsstilling i saken, jf. arbeidstvistloven § 35 fjerde ledd.
- (40) Hovedforhandling ble gjennomfoert i Arbeidsrettens lokaler 1. –2. juli 2020, og ble lagt opp i samsvar med Folkehelseinstituttets retningslinjer om smittevern. Fire partsrepresentanter og tre vitner avga forklaring.
- (41) **Partenes paastandsgrunnlag og paastander**
- (42) *Næringslivets Hovedorganisasjon og Schindler AS*, har i korte trekk anfoert:
- (43) Partene er uenige om forståelsen av avtalene fra 2006 og 2014. Dette er en rettstvist hvor fredsplikten er absolutt. Nektelsen av å bruke FieldLink som er stilt til disposisjon av bedriften, er annen arbeidskamp enn streik og lockout som iverksettes for å løse rettstvisten.
- (44) Tariffavtalen utgjør en helhetlig regulering. Det betyr ogsa at spørsmålet om plikt til å bruke arbeidsverktøy, og bruk av styringsrett i den sammenheng, er tariffregulert. Partene er enige om at styringsretten er beskåret når det gjelder bruk av PDA/FieldLink for utvidelse og endringer av dette, men er uenige om hvor sterkt beskåret styringsretten er. Uenigheten er en rettstvist. Det er derfor ikke et spørsmål som ligger utenfor tariffavtalen.
- (45) Uenigheten mellom partene er ikke en konstruert rettstvist, og forbeholdet i rettspraksis om unntak fra fredsplikt i spesielle tilfeller, får ikke anvendelse. Saken gjelder ikke unnlatt resignasjon fra arbeidsgivers side. Oppdateringen innebærer bare en endring i menyoppsettet på applikasjonen. De ansattes svar er å slutte å bruke dataverktøyet. Det er derfor de ansatte som gjennomfører en endring i den bestående tilstanden, og som har resignasjonsplikt. De ansatte har sluttet å bruke et verktøy som integrerer lønn, timefakturering m.m. Det er sammenlignbart med aksjonen montørklubben gjennomførte i 2010, jf. ARD-2010-24.
- (46) Unnlattelsen av å betale timelønn er ikke et kamptiltak. Overenskomsten er en avtale om timelønn. Arbeidsgiver må ha registrerte timer for å beregne lønn. Lønnskjøring er gjennomfoert som normalt, og bedriften har oppfordret de ansatte til å registrere timer slik at det kan betales lønn. Det ligger klart innenfor styringsretten å kreve at timer blir registrert på riktig måte. Det er ikke mulig å fakturere kunder og beregne lønn når opplysningene ikke er registrert i systemet. Bedriften har ikke mulighet for å føre

opplysninger fra excel-filer manuelt inn i systemet. Det er i dag bare 3–4 ansatte som fører timelister på papir, slik at bedriften ikke har mulighet for å gjøre dette for alle som nå nekter å bruke FieldLink. Det kan ikke være i strid med fredsplikten å la være å gjøre det umulige. Det er under enhver omstendighet ingen holdepunkter for å hevde at lønn er holdt tilbake for å løse tvisten. Oppfordringen om å registrere timer har kommet for å sikre at arbeidsgiver kunne beregne og betale lønn.

- (47) Aksjonen må opphøre umiddelbart. LO og El & IT Forbundet må med alle tilgjengelige midler sørge for at aksjonen bringes til opphør.
- (48) Det er nedlagt slik justert påstand:
- «1. Pågående aksjon iverksatt av Montørklubben bestående i kollektiv nektelse av bruk av arbeidsverktøy FieldLink er ulovlig og tariffstridig.**
 - 2. Montørklubben i Schindler AS plikter å bringe ulovlig og tariffstridig aksjon til opphør umiddelbart.**
 - 3. Landsorganisasjonen i Norge og El og IT Forbundet plikter med alle stående midler å bevirke at den tariffstridige og ulovlige aksjonen opphører.**
 - 4. For øvrig frifinnes NHO og Schindler AS.**
 - 5. Landsorganisasjonen i Norge, EL & IT Forbundet og Montørklubben i Schindler AS plikter å betale NHO og Schindler AS' sakskostnader.»**
- (49) *Landsorganisasjonen i Norge, El & IT Forbundet og Montørklubben i Schindler AS* har i korte trekk anført:
- (50) Endringen i FieldLink er ikke drøftet eller avtalt med montørklubben. Dette er i strid med særavtalen av 2006 punkt 13. Kravet til avtale med klubben er absolutt og etterlater ingen tvil. Option 3 er en endring eller utvidelse som klart omfattes av kravet til avtale før den gjennomføres. I en slik situasjon fremstår rettstvisten som oppkonstruert.
- (51) Klubben har ikke delegert oppgaven med å godkjenne endringer til FieldLink-utvalget som ble opprettet i 2014. Utvalget har et begrenset mandat som ikke omfatter å godkjenne eller samtykke til endringer. Under enhver omstendighet har utvalget ikke godkjent endringen. Spørsmålet om å godkjenne endringen ble uttrykkelig henvist til videre behandling av montørklubben. Praksis med behandling i FieldLink-utvalget etter 2015 har ikke erstattet eller opphevet kravet om avtale etter særavtalen av 2006 punkt 13.
- (52) Unnlåtelsen av å benytte FieldLink til å registrere timer og kvittere for utførte arbeidsoppgaver er ikke arbeidskamp. Unnlåtelsen har ikke som formål å løse en rettstvist all den tid bedriften ikke er i god tro om tariffmessigheten av endringen. Dette kan eventuelt betegnes som en interesseløstvist, det vil si et forsøk på å få til en endring i tariffavtalen. Gjennomføring av endringen er da i strid med fredsplikten, og bedriften har

resignasjonsplikt. Bedriftens forståelse er uansett så uholdbar og oppkonstruert at den ikke kan medføre noen resignasjonsplikt for de ansatte. Når bedriften tvinger gjennom endringen uten å forholde seg til særavtalen, er det både et tariffbrudd og et brudd på fredsplikten. De ansatte har da ingen resignasjonsplikt og vil ha rett til å nekte å utføre arbeid som ligger utenfor tariffavtale og styringsrett.

(53) Tilbakeholdelse av lønn er annen arbeidskamp i strid med Hovedavtalen § 2-2 og arbeidstvistloven § 8. Bedriften må umiddelbart bringe aksjonen til opphør. NHO må med alle tilgjengelige midler sørge for at bedriftens tariffbrudd og brudd på fredsplikten bringes til opphør.

(54) Det er nedlagt slik justert påstand:

«1. De saksøkte frifinnes.

2. Schindler AS' tilbakeholdelse av lønn er ulovlig og tariffstridig.

3. Schindler AS plikter å bringe ulovlig og tariffstridig aksjon til opphør umiddelbart.

4. NHO plikter med alle stående midler å bevirke at den tariffstridige og ulovlige aksjonen opphører.

5. NHO og Schindler AS plikter å erstatte LOs saksomkostninger.»

(55) **Arbeidsrettens merknader**

(56) Etter arbeidstvistloven § 8 første og andre ledd og Hovedavtalen LO–NHO § 2-2 gjelder det fredsplikt i tariffperioden for det som direkte og indirekte er regulert av tariffavtalen. Fredsplikt innebærer – så langt det er av betydning for den foreliggende saken – et forbud mot å bruke eller true med bruk av arbeidskamp for å løse rettstvister. Arbeidskamp er enhver handling, unnlattelse eller oppfordring som har som formål å løse en tariffvist.

(57) Det skal ikke brukes arbeidskamp for å løse tvister om tariffavtalens eksistens eller innhold, om det foreligger brudd på tariffavtalen eller om krav som bygger på tariffavtalen. I ARD-1916-1 understreket Arbeidsretten at «hurtig rettsbeskyttelse mot mulige overgrep» i tarifforhold skal sikres gjennom systemet for løsning av rettstvister som følger av arbeidstvistloven og tariffestede regler om tvisteløsning, og ikke gjennom selvtekt. Arbeidsretten uttaler på side 8:

«Om den ene part har grepet til et ulovlig kampmiddel, gir ikke det uten videre den anden part ret til som motforanstaltning at gripe til lignende kampmidler.»

(58) Med disse utgangspunktene vil Arbeidsretten vurdere rettmessigheten av partenes opptreden i den foreliggende saken.

- (59) *Nektelsen av å bruke FieldLink-systemet*
- (60) Nektelsen av å bruke arbeidsverktøyet til å registrere oppdrag mv. knytter seg til uenigheten om kravet i avtalen av 2006 om at endringer i bruken krever «avtale», forholdet til avtalen av 2014 og praksis fra FieldLink-utvalget. Dette er en rettstvist. Nektelsen er uttrykkelig knyttet opp mot uenigheten om endringen i FieldLink-systemet som ble gjennomført 18. mai 2020. Det er kort sagt tvist om hvor langt tariffbestemmelsene begrenser arbeidsgivers styringsrett. De ansatte har i fellesskap og forståelse med hverandre sluttet å bruke FieldLink-systemet.
- (61) LO har i korte trekk anført at handlingen er rettmessig fordi det ikke er arbeidskamp eller i strid med resignasjonsplikten. Dette er særlig begrunnet med en vurdering av holdbarheten av bedriftens forståelse av tariffavtalen. Dette kan ikke føre frem. Arbeidsretten bemerker at det i den foreliggende saken ikke er nødvendig å ta stilling til tolkningen av avtalene fra 2006 og 2014 for å avgjøre spørsmålet om brudd på fredsplikt. I denne sammenheng er det tilstrekkelig å bemerke at selv om avtalen av 2006 krever avtale for «eventuelle utvidelser eller endringer i bruken av PDAen», opprettet man i avtalen av 2014 et utvalg som skulle følge utviklingen og «evt. fremme forslag til forbedringer i bruken». Partene er uenige om forholdet mellom disse reguleringene og hva som kan utledes av praksis ved gjennomføring av endringer i FieldLink-systemet. Det som er opplyst om praksis fra 2015 frem til den foreliggende tvisten, indikerer at klubben gjennomgående blir involvert i prosessen med endringer, men det er ikke avklart hvor langt kravet til avtale rekker. En slik uenighet ligger i kjernen av uenighet som skal behandles etter reglene for rettstvister. Arbeidsretten kan derfor ikke se at det foreligger særlige bestemmelser eller omstendigheter som gir grunnlag for å kreve at arbeidsgiver avventer gjennomføringen av endringen av programvaren før rettstvisten er løst. For så vidt gjelder anførselen om at arbeidsgiver hadde resignasjonsplikt, bemerkes at gjennomføringen er begrunnet med behov for å utbedre en feil i programvaren, og endringen for øvrig lar seg reversere dersom det blir fastslått at den ble gjennomført i strid med kravet til avtale med montørklubben.
- (62) Den kollektive nektelsen av å bruke FieldLink-systemet er derfor klart tariffstridig og ulovlig. Montørklubben plikter å bringe aksjonen til opphør, og LO og El & IT Forbundet plikter med alle tilgjengelige midler medvirke til at aksjonen opphører.
- (63) *Unnlatelsen av å betale lønn*
- (64) Schindler har som følge av nektelsen av å bruke FieldLink bare betalt lønn til ansatte som har registrert timer i FieldLink. Retten viser her til redegjørelsen i avsnitt 25–29.

Lønnskjøringene 18. juni og 1. juli 2020 har derfor ikke gitt lønn for utført arbeid for montører som har levert timelister på papir.

- (65) Det er enighet om at det er utført arbeid i perioden, slik at de ansatte har opptjent krav på lønn. Det er ikke anført ekstraordinære forhold som gjør at oppfyllelse av lønnsplikten er umulig. Administrerende direktør Torsøe har forklart at bedriften over tid har hatt en tilfredsstillende inntjening, egenkapital og økonomisk situasjon. Schindler sysselsetter om lag 260 heismontører, og det utføres årlig opp mot 80 000 oppdrag.
- (66) Det er klart at den uventede overgangen til at mange ansatte leverte timelister på papir, har gjort lønnskjøring og fakturering vanskelig og arbeidskrevende. Samtidig har bedriften også i dag ansatte som registrerer timer utenfor FieldLink-systemet. Arbeidsretten legger til grunn at registrering av timer og betaling av lønn ikke er umulig selv om ansatte unnlater å bruke FieldLink. At registrering vil være vanskelig og uforholdsmessig byrdefullt, er ikke avgjørende i forhold til normene om fredsplikt. Spørsmålet er om unnlatsen brukes i hensikt å løse tvisten med montørklubben.
- (67) I dette tilfellet er det klart at unnlatsen av å betale lønn til ansatte som ikke bruker FieldLink-systemet, har som formål å fremtvinge en løsning på tvisten om iverksettelsen av endring av FieldLink og den tilhørende nektelsen av å bruke arbeidsverktøyet. Det er i denne sammenhengen tilstrekkelig å vise til e-post 5. juni 2020 til «alle montører som registrerer timer på FieldLink»:

«Til alle montører som registrerer timer på FieldLink

Takk til alle dere som har registrert timer denne uken. Frist for å registrere timer for utlønning torsdag 18. juni (uke 22 og 23) er satt til onsdag 10. juni. Da skal timene først kontrolleres av din lokale leder og deretter gjenstår alt etterarbeid på lønningskontoret.

Timer på montasje, servicebesøk og rep som ikke er registrert elektronisk kan dessverre ikke bli lønnet ut før disse ligger i systemet.

Forutsetning for utlønning er at det registreres timer i bedriftens etablerte system. Bedriften har ingen lønnsplikt når dette ikke følges.

Spillereglene i arbeidslivet i Norge er slik at dersom arbeidstaker og arbeidsgiver ikke kommer til enighet om en sak skrives en uenighetsprotokoll som sendes til organisasjonene som bistår i saken. Dette er vanlig kutyme og er godt beskrevet i avtaleverket.»

- (68) Lønnsutbetaling blir her knyttet til nektelsen av å bruke FieldLink. Formålet er å få de ansatte til å følge bedriftens pålegg, som igjen er knyttet til tvisten om gyldigheten av endringen og den aksjonen som er iverksatt. Det er tale om å holde tilbake lønnsbetaling for utført arbeid utelukkende begrunnet i nektelsen av å bruke FieldLink, og uten at muligheten for forskuddsbetaling er vurdert. Bedriftens reaksjon på tariffbruddet fremstår i

denne sammenhengen som åpenbart uforholdsmessig. Unnlatelsen er derfor klart tariffstridig og ulovlig.

- (69) Schindler plikter å reparere tariffbruddet, og NHO plikter med alle tilgjengelige midler medvirke til at dette skjer.
- (70) *Sakskostnader*
- (71) Både NHO/Schindler og LO m.fl. har nedlagt påstand om sakskostnader.
- (72) Etter arbeidstvistloven § 58 første ledd andre punktum kan det når «særlige grunner» taler for det, tilkjennes sakskostnader i saker for Arbeidsretten. I saker om tvist om brudd på fredsplikten er den klare hovedregelen at det skal tilkjennes sakskostnader, jf. senest AR-2020-13 avsnitt 38.
- (73) Arbeidsretten finner at det i en situasjon hvor det avsies dom for at begge parter har brutt fredsplikten, og ut fra tvisteforløpet for øvrig, ikke er særlige grunner som tilsier unntak fra regelen om at partene må bære egne kostnader. Kostnadskravene tas derfor ikke til følge.
- (74) Dommen er enstemmig.

SLUTNING

1. Pågående aksjon iverksatt av Montørklubben i Schindler AS bestående i kollektiv nektelse av bruk av arbeidsverktøy FieldLink er tariffstridig og ulovlig.
2. Montørklubben i Schindler AS plikter å bringe tariffstridig og ulovlig aksjon til opphør umiddelbart.
3. Schindler AS' tilbakeholdelse av lønn er tariffstridig og ulovlig.
4. Schindler AS plikter å bringe tariffstridig og ulovlig aksjon til opphør umiddelbart.
5. Landsorganisasjonen i Norge og El & IT Forbundet plikter med alle stående midler å bevirke at den tariffstridige og ulovlige aksjonen opphører.
6. Næringslivets Hovedorganisasjon plikter med alle stående midler å bevirke at den tariffstridige og ulovlige aksjonen opphører.
7. Sakskostnader tilkjennes ikke.

Jakob Wahl
(sign.)

Tron Løkken Sundet
(sign.)

Sveinung Koslung
(sign.)

Anne-Lise Aukner
(sign.)

Per Østvold
(sign.)

Lill Bråten
(sign.)

Roger Hansen
(sign.)

Rett utskrift bekreftes: